
Úvod

Vážení čtenáři,

text, který vám předkládáme, vznikl v rámci projektu **Tvorba a realizace kurzů zaměřených na práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pro pedagogické pracovníky středních škol a druhého stupně základních škol** (registrační číslo CZ.1.07/1.3.13/03.0016), spolufinancovaného ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu.

V rámci projektu pořádá Ústav speciálněpedagogických studií Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci tři několikátýdenní kurzy, které jsou specificky zaměřeny na základy speciální pedagogiky, poradenství pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami a na specifika komunikace s osobami se speciálními vzdělávacími potřebami. Každý kurz je samostatný a jinak obsahově zaměřený, proto je pro každý z nich vytvořen samostatný podpůrný studijní text.

V tomto, v pořadí prvním, textu s názvem *Základy speciální pedagogiky* se zaměříme na stěžejní poznatky ze sféry práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které jsou vnímány, v době integračních snah, jako nezbytná součást profesní kvalifikace dnešního pedagoga. V jednotlivých kapitolách představíme vybrané typy speciálních vzdělávacích potřeb z oblasti logopedie, surdopedie, tyflopédie, somatopedie, etopedie, psychopedie a specifických vývojových poruch učení.

Absolventi tak získají přehled o jednotlivých typech speciálních vzdělávacích potřeb a o specifickém přístupu k těmto žákům a studentům. Text kapitol je pojatý jako vstupní pohled do okruhu jednotlivých typů speciálních vzdělávacích potřeb, ne jako jejich podrobná charakteristika či specifikace speciální intervence. Detailnější informace naleznete až v dalších textech, které doplní kurzy zaměřené na poradenské služby a na specifika komunikace s jedinci se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně metod alternativní (náhradní) a augmentativní (doplňující) komunikace.

Jednotlivé pojmy a problémy, které se v textu vyskytují, se vám snažíme přiblížit v kontextu, který je vám, jak věříme, vzhledem k vaší profesi blízký a srozumitelný. Doufáme, že kurzy i publikace přispějí k vaší hlubší orientaci v dané problematice, o které se v současné společnosti neustále diskutuje, ale bohužel ne vždy je odpovídajícím způsobem řešena. Platné legislativní předpisy a nařízení nemohou pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami vytvořit odpovídající podmínky, pokud je náležitým způsobem neuchopí všechny zúčastněné a zodpovědné osoby, tedy i vy, pedagogičtí pracovníci středních škol a druhého stupně základních škol v Olomouckém kraji.

Současně věříme, že nás v průběhu kurzů obohatíte svými osobními zkušenostmi, návrhy a náměty k inovaci a zlepšení některých postupů a že se budete s chutí a aktivně účastnit jednotlivých výukových lekcí.

prof. PaedDr. Libuše Ludíková, CSc.
Mgr. Zdeňka Kozáková, Ph.D.